

ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ	
регистрационен индекс	Дата
47-00-199	22.05.2015

**ДО
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ**

ОТГОВОРИ

на съдия Деница Вълкова - Петкова, кандидат за административен ръководител - председател на Апелативен съд Бургас в обявена процедура в ДВ бр. 16 от 27.02.2015 г., на отправените ѝ въпроси от Фондация "Български институт за правни инициативи" на основание чл. 7 от Правила за избор на административни ръководители на органите на съдебна власт по чл. 167, ал. 1, т. 2 - 4 от ЗСВ:

1. Във Вашата концепция отбелязвате, че за свое допълнително предимство приемате опита си на високо ниво в управлението на държавата като заместник-министър на правосъдието. По какъв начин смятате, че тази позиция може да допринесе в работата на административен ръководител на орган на съдебната власт?

- Бих искала да подчертая, че съм мотивирана да участвам в този конкурс основно заради дългогодишния ми стаж като съдия и естественото ми последователно израстване от най-ниското до най-високото ниво в съдебната йерархия на територията на Бургаския апелативен съд. Въпросът е коректно зададен, защото действително определям опита си като заместник министър на правосъдието само като "допълнително предимство".
- Излизането от съдебната система и работата на централно ниво в Министерство на правосъдието ми даде възможност да имам по - обективен външен поглед към съда, повече познания и способности

за идентифициране на проблемите и идеи за развитие на отделните органи на съдебната власт, в това число на Апелативен съд - Бургас.

В Министерство на правосъдието имах възможността да работя пряко с представители на различни юридически професии, включително български и международни учени, административни ръководители и магистрати, да ръководя междуведомствени работни групи, конференции и обществени обсъждания на проекти за нормативни актове, да придобия непосредствен административен опит за управление на хора, документооборот, проекти и умения за работа в среда на стрес, спешност и поемане на отговорност за екипна работа и конкретни резултати не само с регионално, но важно национално и международно значение. Важна част от тях съм посочила конкретно в концепцията /спр. сайта на ВСС/ Придобих също самочувствие да назовавам проблемите и да търся решения за преодоляването им в среда на сътрудничество, екипност, конструктивна дискусия, иновативност, но също и приемственост. Имах възможността по-задълбочено да вникна в критиките към съдебната система. Всичко това е от съществено значение за реформаторския етап, на който се намираме, както и за по-ефективното изпълнение на предвидените в чл.106 и чл.107 от ЗСВ организационни, представителни и аналитични функции на административен ръководител на Апелативен съд.

- Независимо дали отделният магистрат има воля и кураж да се кандидатира за такава позиция, напълно резонно е в определен момент от кариерното си развитие да придобие специфичен административен опит в изпълнителната или законодателната власт. Това несъмнено ще повиши правната му култура относно механизмите за взаимодействие между трите държавни власти, което е от полза при по-нататъшното упражняване на магистратската професия предвид законната възможност да бъде възстановен в същия орган на съдебната власт след като преустанови работата си като заместник - министър /чл.195, ал.3 от ЗСВ/. Едновременно с това, работата на магистратите в изпълнителната власт допринася за по-компетентно и ползотворно функциониране на държавата като цяло. Чрез техните практически експертни знания за

правораздаването и естествения им мироглед за върховенство на закона и независимост на съдебната власт, участието на магистратите в другите две държавни власти представлява важна гаранция срещу произвол и злоупотреби с властта от страна на политиците, което е основната идея и цел на конституционноустановеното разделение на властите.

- Ето защо, използвам случая да изразя категоричното си становище, че участието на магистратите в изпълнителната власт, включително и в управлението на други министерства, различни от Министерство на правосъдието, не само не трябва да бъде заклеймявано, а трябва да бъде поощрявано, включително законодателно, защото е общественополезно.

2. Една от краткосрочните мерки за развитие на Апелативен съд Бургас, която сте посочили в своята концепция, е в т. 24 „Изготвяне на антикорупционна стратегия с набелязване на конкретни мерки, срокове, отговорни лица и очаквани резултати с цел поддържане на антикорупционна работна среда” (стр. 25-26). В тази връзка:

2.1. С кого бихте се консултирали при изготвянето на такъв документ? Бихте ли приканили за обща работа магистрати от различни нива в съдебния район на Апелативен съд Бургас с оглед изграждането на реално приложима антикорупционна стратегия?

Макар неизчерпателно, в концепцията съм посочила редица превантивни антикорупционни мерки, в това число "предприемане на адекватни управленски решения за изолиране на корупционни фактори в работата на съда след периодично обсъждане с представители на прокуратурата, адвокатурата и други заинтересовани участници в съдебните процеси" /спр. л.25 от концепцията/. Изброила съм страните, с които считам за наложително административният ръководител да поддържа добронамерен диалог и ефективно взаимодействие, за да постигне напредък и да допринесе за възстановяване на доверието в съдебната власт чрез тези конкретни мерки, а именно: "неправителствените организации, медиите, Висшия съдебен съвет, адвокатурата, прокуратурата, професионалните сдружения, законодателната, изпълнителната и местната власти" /спр. л.9 от

концепцията/. Това в еднаква степен важи за съдържанието и задачите във въпросния антикорупционен документ предвид, че съм извела изготвянето му като приоритетна краткосрочна мярка в концепцията си.

В хода на консултациите с всяка една от заинтересованите страни задължително следва да се отчитат важни компоненти от Актуализираната стратегия за продължаване на реформата в съдебната система, като например специфична цел "1.2.4. Включване в приеманите от общото събрание на съдиите годишни отчетни доклади на съдилищата на специален раздел за независимостта на съда, съдържащ анализ и коментар на всички случаи на опит за упражняване на влияние върху съда, направените отводи, подадените сигнали и резултатите от извършените регулярни или извънредни инспекции, включително от Инспектората към ВСС".

Отделно от това, осъществяването на взаимодействие от страна на Бургаския апелативен съд като отделен орган на съдебна власт, ерго от представляващия го административен ръководител, с органите на законодателната и изпълнителната власт, намирам за задължително съгласно императивната разпоредба на чл.5, ал.3 от Закона за съдебната власт, защото създаването и изпълнението на такъв антикорупционен документ е пряко свързано със защитата на правата на гражданите и юридическите лица и реализирането на наказателната антикорупционна политика на държавата в какъвто смисъл е посочената правна норма.

Към днешна дата списъкът на органите следва да се допълни с **Национален съвет по антикорупционни политики и Единен независим антикорупционен орган/**, които предстои да бъдат създадени съгласно одобрената с Решение № 230/09.04.2015г. на Министерски съвет Национална стратегия за превенция и противодействие на корупцията в Република България 2015-2020/.

Бих допълнила, че считам за полезно диалог да се води също с целеви групи на граждани и експерти, например в сферата на здравеопазването, образованието, обществените поръчки и др., както и с Асоциацията на вещите лица и експертите. Взаимодействието с тази организация е особено наложително, тъй като основен доказателствен способ за установяване на фактите, релевантни за решаване на съдебните дела са именно заключенията на вещи лица.

За да отговоря на въпроса дали бих поканила магистрати от различни нива в съдебния район на Апелативен съд Бургас, струва ми се важно

следното уточнение. В съдебния район работят магистрати - съдии, прокурори и следователи, както и техните административни ръководители. Считаю, че е уместно да помоля за съдействие именно административните ръководители в апелативния район да определят максимално обективно, по възможност на общи събрания, колегите от районно и окръжно ниво, които да вземат участие в съгласуване съдържанието на такъв антикорупционен документ, а не да каня отделни магистрати поименно.

По отношение на съдиите в Апелативен съд - Бургас, намираю за правилно да бъдат поканени всички съдии предвид малкия им брой /13, според настоящата заетост/ и продължителността на стажа им /средно 28 години/, която най-малкото е показател за техния интегритет и висок професионализъм.

2.2. Какво е мнението Ви за приетата Национална стратегия за превенция и противодействие на корупцията в Република България 2015 –2020 г. и по-специално за Приоритет 4 „Превенция и противодействие на корупцията в МВР и органите на съдебната власт“?

Като български и европейски гражданин и като магистрат, подкрепям усилията на всяка една от трите власти в Република България по отношение на превенцията и противодействието на корупцията.

Този въпрос неизменно присъства през последните години в Докладите на Европейската комисия по Механизма за сътрудничество и оценка за България и особено осезаемо в доклада от януари 2015 г. Поради това мнението ми като цяло за заявените от правителството в този документ принципи, цели, приоритети и мерки за превенция и противодействие на корупцията е позитивно.

В посочената във въпроса част за Приоритет 4 „Превенция и противодействие на корупцията в МВР и органите на съдебната власт“ стратегията очертава най-значимите направления на действие, идентифицирани като дефицити в последните години, както в оценките на националната магистратска общност, така и на редица международни организации.

Силно се надявам, че планираното в раздел 4 /"Отчетност, мониторинг и оценка на стратегията и прилагането на антикорупционните политики"/ разработване на **План за изпълнение на стратегията с посочване на отговорните институции и срокове** /т.нар. Action plan/, ще обезпечи допълнителни гаранции за нейното ефективно и срочно изпълнение наред с предвиденото като такава безспорна гаранция участие на гражданското общество и бизнеса с подчертани контролни и съвещателни функции. Считам дори съдържанието на този план за действие по-важно от декларираните намерения в самата стратегия, защото, според мен, съвпадащите очаквания на гражданите и магистратите са институционалната конфигурация, която има потенциал да произвежда резултати, а именно да се възстанови усещането за справедливост в обществото. Считам също, че всеки административен ръководител на орган на съдебна власт може да допринесе за този дългоочакван резултат, като изведе приоритетно в работата си всички допустими от закона действия с пряко или косвено значение за превенция и противодействие на корупцията в съответствие с Актуализираната стратегия за продължаване на реформата в съдебната система /приета през декември 2014г. от Министерския съвет и одобрена през януари 2015г. от Народното събрание/ и Стратегията за превенция и противодействие на корупцията в съдебната система, приета от Висшия съдебен съвет през 2013г. Не на последно място, също толкова съсредоточено административният ръководител следва да работи за бързото реализиране на мярката по т.3 "Действащи системи за проверка на почтеността /интегритета/ на служителите в тези структури, както и ефективни методологии за оценка на риска от корупционно поведение, за прилагането на които ясна отговорност да носят съответните ръководители" /спр. стр.12 от Националната стратегия за превенция и противодействие на корупцията в Република България 2015 - 2020/. Това е постижимо чрез активното му и пряко участие в изготвянето на такава методология на централно ниво в съответни работни групи на ВСС, чрез даване на конкретни мотивирани предложения за отделните обективни и субективни индикатори за оценка на риска от корупционно поведение на магистратите, съдебните помощници и служителите в съдебната администрация.

В заключение, ако всяка от държавните власти при изпълнение на адресираните към нея антикорупционни мерки се придържа към законност, добронамереност, срочност, прозрачност и тясно взаимодействие с гражданите и неправителствения сектор, планираните от правителството общественнополезни резултати могат да бъдат постигнати преди посочения в стратегията краен срок - 2020г.

3. Какво е мнението Ви за предложените в Актуализираната стратегия за продължаване на реформата в съдебната система мерки:

- „1.2.2. Ефективно утвърждаване на съответствието на статуса на председателите на съдилищата с принципа „първ сред равни“ чрез включване на съдиите при упражняване на организационните правомощия на председателите.”

Мярката е не само демократична, но пряко свързана със защита независимостта на всеки съдия. Освен това представлява своеобразна гаранция за откритост, конструктивна работна атмосфера, както и конкуренция на идеи за решаване на организационни въпроси. Това от една страна дава възможност административният ръководител да вземе най - правилното решение съгласно правомощията си по чл.106, ал.1,т.1 и ал.2 от ЗСВ и от друга страна да затвърди авторитета сред колегите си, като се интересува от мнението на всеки от тях.

За ефективността на този принцип следва да се предприемат законодателни изменения, като в чл.104, ал.3 от ЗСВ вместо абсолютна забрана Общото събрание да разглежда и да приема решения по въпроси, свързани с организацията на дейността на съда, които са от компетентността на председателя на апелативния съд, следва изрично да се поощри разглеждането /обсъждането/ на такива въпроси от Общото събрание, като само вземането на решението да остане отговорност и задължение на административния ръководител.

Че споделям визия на управление в съответствие с разбирането, че административният ръководител е "първ сред равни" е видно от концепцията, в която на първо място сред изброените мерки в дългосрочен план за работата на съда, съм посочила "пряко участие на съдиите в процеса на управление /самоуправление/ чрез свикване на Общи събрания за обсъждане на въпросите от компетентността на административния ръководител по чл.106 и чл.107 от ЗСВ, включително осигуряване на реална възможност Общото събрание да се свиква по предложение само на един от съдиите в Апелативен съд - Бургас" /спр. л.26 от концепцията/. Това ми намерение е в сравнителна степен по-демократично от предвидената алтернативна законова възможност за

свикване на Общо събрание от не по-малко от една трета от всички съдии /чл.104, ал.4 от ЗСВ/. Що се касае до практическото осигуряване на такава идея, това може да стане чрез свикване на Общо събрание от административния ръководител по реда на чл.106, ал.1, т.12 от ЗСВ по повод постъпило конкретно искане на един от съдиите, като начинът на сезиране на административния ръководител следва да се разпише в нарочни вътрешни правила на съда.

- „1.4.2. Разработване и обсъждане на отделни правила за професионална етика за съдиите и прокурорите и следователите със засилено участие на съответните професионални общности.”

Изразявам позитивното си отношение и към тази мярка, тъй като без експертните знания на членовете на професионалните общности за спецификите при упражняване на магистратските професии, не може да се постигне полезен резултат при разработване на нови правила за професионална етика, включително и по законодателен ред.

Имате ли конкретни предложения спрямо тях?

В контекста на последния въпрос, считам за наложително да се създадат механизми, включително чрез изменения и допълнения в Закона за юридическите лица с нестопанска цел, които да изследват и отчитат публично реалната представителност на персонифицираните професионални сдружения на отделните магистратски професии. По този начин ще се утвърди авторитета на отделните сдружения и също така ще се намали напрежението между работещите в съдебната система, генерирано от недоброто взаимодействие между отделните неправителствени организации, в които членуват магистрати.

За да се консолидират своевременно и да се направи обективна преценка дали предложенията за нови етични правила, направени от такива сдружения са общоприети от членовете на ЮЛНЦ, е необходимо всеки от участниците в процеса на разработване на правилата и особено отговорният за решението орган, да има ясни гаранции, че предложението се подкрепя от членуващите в съответното сдружение магистрати, ерго че няма спор относно адекватността на това предложение между съответния управителен орган на професионалното сдружение на съдии или прокурори и мнозинството от редовите членове в сдружението.

В този смисъл изразената в актуални държавни стратегически документи цел за засилване функциите на Общите събрания на отделните органи на съдебна власт следва да намери отражение в дейността и при изразяване на позиции за реформите от страна на професионалните магистратски сдружения, чрез по - ефективно функциониране на основния им управителен орган - Общо събрание.

19.05.2015 г.

С уважение:

Деница Вълкова,
съдия в Апелативен съд - Бургас

